

Aivoverenkiertohäiriön sairastaneen kuntoutuskurssien toteutus

1.1.2027 alkaen

Koulutusmateriaali palveluntuottajille. Julkaistu 1.10.2026.

Kuntoutuspalvelujen ryhmä, Etuuksien ja palvelujen suunnitteluyksikkö

Sisältö

- Kuntoutuspalvelun nimi
- Tavoitteet
- Kohderyhmä
- Osallistujat
- Kurssin sopiminen ja vahvistaminen
- Rakenne ja kesto
- Kasvokkaisen kuntoutuksen toteutus
- Etäkuntoutuksen toteutus
- Henkilöstö
- Tilat ja majoitus
- Mittarit
- Palvelukuvauksen liitteet
- Kuntoutusraha
- Kelan yhteystiedot

Kela|Fpa[®]

Kuntoutuspalvelun nimi

Kuntoutuspalvelujen nimet koulutusmateriaalissa

- Koulutusmateriaalissa käytettävät palveluiden nimet
 - Aivoverenkiertohäiriön sairastaneen kuntoutus – AVH -kuntoutus
 - Aivoverenkiertohäiriön sairastaneen kädenkäytön kuntoutus – kädenkäytön kuntoutus
 - Aivoverenkiertohäiriön sairastaneen kävelykuntoutus – kävelykuntoutus

Aivoverenkiertohäiriön sairastaneen kuntoutuksen tavoitteet

Kuntoutuksen tavoitteet

- Kaikkia kuntoutuspalveluja koskeva.
- Kuntouksessa asiakas saa:
 - ratkaisukeinoja ja helpotusta sairaudesta johtuviin arkipäivän haasteisiin
 - tietoa sairaudesta ja itsehoidosta sekä tietoa keinoista, joilla hän voi itse vaikuttaa omaan toimintakykyynsä ja hyvinvointiinsa
 - neuvoja omien voimavarojen ja elämänhallinnan vahvistamiseksi sekä ohjeita, miten toimia ja selviytyä opiskelussaan, työssään ja arjessaan.

**Aivoverenkiertohäiriön sairastaneen
kuntoutuksen kohderyhmä**

AVH –kuntoutuksen kohderyhmä 1/2

- Yli 18 –vuotias asiakas, jolla on asianmukaisesti diagnosoitu aivoinfarkti tai ei-traumaattinen kallon sisäinen verenvuoto ja hänen läheisensä.
- Lisäksi:
 - asiakkaalla on aivoverenkiertohäiriön jäännösoireita, johon asiakas tarvitsee kuntoutusta
 - sairastumisesta on kulunut 3 kuukaudesta alle 3 vuoteen kuntoutuspäätöksen antamisesta
 - asiakkaan terveydentila on vakiintunut, aivoverenkiertohäiriöön liittyvät akuutit haasteet ovat ohittuneet ja asiakas on kotiutunut kotiin tai palvelutaloon
 - terveydenhuolto on arvioinut, että asiakas tarvitsee tilanteessaan ryhmämuotoista kuntoutusta ja että asiakas hyötyy siitä
 - asiakkaan toimintakyky on arvioitu terveydenhuollossa riittäväksi, jotta hän voi osallistua kuntoutukseen täysipainoisesti ja kykenee liikkumaan palveluntuottajan tiloissa ilman jatkuvaa avustamista ja jaksaa osallistua kurssilla 5 tunnin päiväohjelmaan.

AVH –kuntoutuksen kohderyhmä 2/2

- Kuntoutuksen soveltuvuus
- Kuntoutus ei sovellu asiakkaalle
 - jolla on merkittävä kuntoutusprosessia vaikeuttava toimintakyvyn vaje tai väsyvyys
 - jolle ryhmämuotoinen kuntoutus ei ole oikea kuntoutusmuoto
 - jonka vaikea sairaus estää kuntoutukseen osallistumisen
 - jolla on akuutti tai hoitamaton päihdeongelma.

Kädenkäytön kuntoutuksen kohderyhmä 1/3

- Yli 18-vuotias asiakas, jolla on asianmukaisesti diagnosoidun aivoverenkiertohäiriön seurauksena yläraajan halvausoire ja tarve tehostettuun kädenkuntoutukseen.
- Lisäksi:
 - sairastumisesta on kulunut 3 kuukaudesta alle 3 vuoteen kuntoutuspäätöksen antamisesta
 - asiakas tarvitsee erityistä tukea yläraajan toiminnan harjoittamiseen
 - asiakkaan halvaantuneessa yläraajassa on tahdonalaista liikettä ja hän pystyy ojentamaan rannettaan ja sormien niveliä
 - asiakkaan terveydentila on vakiintunut, aivoverenkiertohäiriöön liittyvät akuutit haasteet ovat ohittuneet ja asiakas on kotiutunut kotiin tai palvelutaloon.

Kädenkäytön kuntoutuksen kohderyhmä 2/3

- Lisäksi:
 - ennen kuntoutukseen hakeutumista asiakkaan voimakas yläraajan käytön estävä kipu tai spastisuus on hoidettu
 - asiakas on motivoitunut tiiviiseen ja tavoitteelliseen harjoitteluun
 - terveydenhuolto on arvioinut, että asiakas tarvitsee tilanteessaan ryhmämuotoista kuntoutusta, ja että asiakas hyötyy siitä
 - asiakkaan toimintakyky on arvioitu terveydenhuollossa riittäväksi, jotta hän voi osallistua kädenkäytön kuntoutukseen täysipainoisesti ja kykenee liikkumaan palveluntuottajan tiloissa ilman jatkuvaa avustamista ja jaksaa osallistua kuntoutukseen 5 tunnin päiväohjelmaan.

Kädenkäytön kuntoutuksen kohderyhmä 3/3

- Kuntoutuksen soveltuvuus
- Kuntoutus ei sovi asiakkaalle,
 - jos kognitiiviset tai kielelliset oireet merkittävästi haittaavat annettujen ohjeiden ymmärtämistä, ja siten estävät terapiatyöskentelyn
 - jonka vaikea sairaus estää kuntoutukseen osallistumisen
 - jolla on merkittävä kuntoutusprosessia vaikeuttava toimintakyvyn vaje, esimerkiksi neglect eli huomiotta jättäminen, hahmottamisen ongelma tai väsyvyys
 - jolle ryhmämuotoinen kuntoutus ei ole oikea kuntoutusmuoto
 - jolla on akuutti tai hoitamaton päihdeongelma.

Kävelykuntoutuksen kohderyhmä 1/3

- Yli 18-vuotias asiakas, jolla on aivoverenkiertohäiriön seurauksena kävelyä merkittävästi haittaava alaraajan halvausoire ja tarve tehostettuun kävelykuntoutukseen.
- Lisäksi:
 - sairastumisesta on kulunut 3 kuukaudesta alle 3 vuoteen kuntoutuspäätöksen antamisesta
 - asiakas tarvitsee tukea kuntoutumiseensa erityisesti kävelyn osalta
 - asiakkaan toimintakyky on FAC-luokassa 2–4
 - asiakkaalla on itsenäistä toimintakykyä ja riittävän hyvä vartalon pystyasento ilman tukea
 - asiakkaalla voi olla kävelyn tukena apuväline tai kävely onnistuu ilman tukea.

Kävelykuntoutuksen kohderyhmä 2/3

- Lisäksi:
 - asiakkaan terveydentila on vakiintunut, aivoverenkiertohäiriöön liittyvät akuutit haasteet ovat ohittuneet ja asiakas on kotiutunut kotiin tai palvelutaloon
 - terveydenhuolto on arvioinut, että asiakas tarvitsee tilanteessaan ryhmämuotoista kuntoutusta ja että asiakas hyötyy siitä
 - asiakkaan toimintakyky on arvioitu terveydenhuollossa riittäväksi, jotta hän voi osallistua kävelykuntoutukseen täysipainoisesti ja kykenee liikkumaan palveluntuottajan tiloissa ilman jatkuvaa avustamista ja jaksaa osallistua kuntoutukseen 5 tunnin päiväohjelmaan.

Kävelykuntoutuksen kohderyhmä 3/3

- Kuntoutuksen soveltuvuus
- Kuntoutus ei sovi asiakkaalle,
 - jos kognitiiviset tai kielelliset oireet merkittävästi haittaavat annettujen ohjeiden ymmärtämistä, ja siten estävät terapiatyöskentelyn
 - jonka vaikea sairaus estää kuntoutukseen osallistumisen
 - jolla on merkittävä kuntoutusprosessia vaikeuttava toimintakyvyn vaje, esimerkiksi neglect eli huomiotta jättäminen, hahmottamisen ongelma tai väsyvyys
 - jolle ryhmämuotoinen kuntoutus ei ole oikea kuntoutusmuoto
 - jolla on akuutti tai hoitamaton päihdeongelma.

**Aivoverenkiertohäiriön sairastaneen
kuntoutuksen osallistujat**

AVH –kuntoutuksen osallistujat 1/2

- Kuntoutuskurssille voi osallistua
 - 4–8 asiakasta
 - 4–8 asiakkaan läheistä.
- Palveluntuottajan on aloitettava kurssi aikataulun mukaisesti, kun kurssilla on vähintään 5 asiakasta.
- Kuntoutuksen palvelukuvauksessa määriteltyä osallistujien enimmäismäärä ei voi ylittää.
 - Jos kurssilla on jo 8 asiakasta, sille ei voi ottaa kurssilta toiselle esim. sairastumisen vuoksi siirtyviä asiakkaita.

AVH –kuntoutuksen osallistujat 2/2

- Jos kurssilla on osallistujia vähemmän kuin 5 osallistujaa, palveluntuottaja voi siirtää kuntoutuksen alkamista tai aloittaa kurssin 4 osallistujalla tai siirtää asiakkaat toiselle kurssille ja poistaa kurssin.
- Kurssia ei saa aloittaa ryhmäkoon minimimäärää pienemmällä (< 4) asiakasmäärällä.

Kädenkäytön kuntoutuksen osallistujat

- Kuntoutuskurssille voi osallistua
 - 4–6 asiakasta
 - 4–6 asiakkaan läheistä.
- Palveluntuottajan on aloitettava kurssi aikataulun mukaisesti, kun kurssilla on vähintään 4 asiakasta.
 - Kurssia ei saa aloittaa ryhmäkoon minimimäärää pienemmällä (< 4) asiakasmäärällä.
- Kuntoutuksen palvelukuvauksessa määriteltyä osallistujien enimmäismäärä ei voi ylittää.
 - Jos kurssilla on jo 6 asiakasta, sille ei voi ottaa kurssilta toiselle esim. sairastumisen vuoksi siirtyviä asiakkaita.

Kävelykuntoutuksen osallistujat

- Kuntoutuskurssille voi osallistua
 - 4–6 asiakasta
 - 4–6 asiakkaan läheistä.
- Palveluntuottajan on aloitettava kurssi aikataulun mukaisesti, kun kurssilla on vähintään 4 asiakasta.
 - Kurssia ei saa aloittaa ryhmäkoon minimimäärää pienemmällä (< 4) asiakasmäärällä.
- Kuntoutuksen palvelukuvauksessa määriteltyä osallistujien enimmäismäärä ei voi ylittää.
 - Jos kurssilla on jo 6 asiakasta, sille ei voi ottaa kurssilta toiselle esim. sairastumisen vuoksi siirtyviä asiakkaita.

**Aivoverenkiertohäiriön sairastaneen
kuntoutuskurssien sopiminen ja
vahvistaminen**

Kurssin sopiminen ja vahvistaminen

1/2

- Kaikkia kuntoutuspalveluita koskeva.
- Sovi asiakkaan kanssa alustavasti kurssin toteutusajankohta 2 viikon kuluessa siitä ajankohdasta, kun asiakkaan kuntoutuspäätös on saapunut.
- Ilmoita asiakkaalle kurssin vahvistunut ajankohta 6 kuukauden kuluessa siitä ajankohdasta, kun asiakkaalle on annettu kuntoutuspäätös.

Kurssin sopiminen ja vahvistaminen

2/2

- Huomioitavaa:
 - Asiakkaan kuntoutuskokonaisuuden on toteuduttava seurantayhteydenottoineen
 - AVH -kuntoutuksessa 15 kuukauden kuluessa päätöksen antamisesta
 - Kädenkäytön kuntoutuksessa 15 kuukauden kuluessa päätöksen antamisesta
 - Kävelykuntoutuksessa 18 kuukauden kuluessa päätöksen antamisesta.
 - Jos et pysty toteuttamaan asiakkaan kuntoutusta kokonaisuudessaan AVH –kuntoutuksen ja kädenkäytön kuntoutuksen osalta 15 kuukauden ja kävelykuntoutuksen osalta 18 kuukauden kuluessa kuntoutuspäätöksen antamisesta, ilmoita asiasta Kelan viranomaislinjalle ja asiakkaalle.
 - Asiakkaalla on oltava vahvistettu kurssi tiedossaan 6 kuukauden kuluessa siitä ajankohdasta, kun kuntoutuspäätös on annettu.

Aivoverenkiertohäiriön sairastaneen kuntoutuksen rakenne ja kesto

AVH –kuntoutuksen rakenne

Toteuta kuntoutuskurssi:

- 10 vuorokautta kasvokkaisena jaksona (toteutus maanantai – lauantai)
- Etäkuntoutuksena sisältäen ryhmämuotoisia kuvapuheluja.
- Kasvokkaisen kuntoutuksen osuus toteutetaan kokonaisuudessaan kahdessa 5 vuorokauden jaksossa.
- Ryhmämuotoiset kuvapuhelut toteutetaan ennen kasvokkaisia kuntoutusjaksoja.

AVH –kuntoutuksen kokonaiskesto

- Kuntoutuksen kokonaiskesto 6-15 kuukautta.
- Kokonaiskesto on aika kuntoutuspäätöksen antamisesta viimeisen seurantayhteydenoton päättymiseen saakka.
 - Huomioi, että yksittäisen asiakkaan kuntoutuskokonaisuuden keston vaikuttavat kurssin alkamisajankohta ja kuntoutuksen toteutuksen kesto.
- Toteuta kunkin asiakkaan kuntoutuskokonaisuus asiakkaan kuntoutuspäätöksen voimassaolon aikana (15 kuukautta).

AVH –kuntoutuksen kuntoutuskokonaisuus

Kuntoutuskokonaisuuteen sisältyy:

- kutsukirje asiakkaalle kurssin vahvistamisen jälkeen
- ennakkoysteydenotto asiakkaaseen
- etäkuntoutuksen perehdytys tarvitessa yksilöllisenä puheluna.
- kuntoutuksen toteuttaminen seuraavasti:
 - 1. ryhmämuotoinen kuvapuhelu kaikkien kuntoutukseen osallistuvien asiakkaiden ja heidän läheistensä kanssa
 - 5 vuorokautta kasvokkaista kuntoutusta palveluntuottajan toimipisteessä
 - 2. ryhmämuotoinen kuvapuhelu kaikkien kuntoutukseen osallistuvien asiakkaiden ja heidän läheistensä kanssa
 - 5 vuorokautta kasvokkaista kuntoutusta palveluntuottajan toimipisteessä.
- seurantayhteydenotot, joihin sisältyy
 - 1– 2 yksilöllistä kuvapuhelua tai puhelua.

Kädenkäytön kuntoutuksen rakenne

- Toteuta kuntoutuskurssi:
 - 15 vuorokautta kasvokkaina jaksoina (toteutus maanantai-lauantai).
- Toteuta kuntoutus kokonaisuudessaan 2 jaksossa, siten, että jaksojen pituudet on 10 vuorokautta ja 5 vuorokautta.
- Huomio:
 - Vuorokausimäärään sisältyy myös kuntoutusjaksolle/-jaksoille mahdollisesti sijoittuvat sunnuntait.

Kädenkäytön kuntoutuksen kokonaiskesto

- Kuntoutuksen kokonaiskesto 6–15 kuukautta.
- Kokonaiskesto on aika kuntoutuspäätöksen antamisesta viimeisen seurantayhteydenoton päättymiseen saakka.
 - Huomioi, että yksittäisen asiakkaan kuntoutuskokonaisuuden kestoon vaikuttavat kurssin alkamisajankohta ja kuntoutuksen toteutuksen kesto.
- Toteuta kunkin asiakkaan kuntoutuskokonaisuus asiakkaan kuntoutuspäätöksen voimassaolon aikana (15 kuukautta).

Kädenkäytön kuntoutuksen kuntoutuskokonaisuus

- Kuntoutuskokonaisuuteen sisältyy:
 - kutsukirjeen lähettäminen asiakkaalle
 - ennakkoysteydenotto asiakkaaseen
 - kuntoutuksen toteuttaminen seuraavasti:
 - 10 vuorokautta kuntoutusta palveluntuottajan toimipisteessä
 - väliysteydenotto/-otot, joihin sisältyy
 - 1–2 yksilöllistä kuvapuhelua tai puhelua
 - 5 vuorokautta kuntoutusta palveluntuottajan toimipisteessä
 - seurantaysteydenotto/-otot, joihin sisältyy
 - 1–2 yksilöllistä kuvapuhelua tai puhelua.

Kävelykuntoutuksen rakenne

- Toteuta kuntoutuskurssi:
 - 20 vuorokautta kasvokkaista jaksoina (toteutus maanantai-lauantai).
- Toteuta kuntoutus kokonaisuudessaan 3 jaksossa siten, että jaksojen pituudet ovat 10 vuorokautta, 5 vuorokautta ja 5 vuorokautta.
- Huomio:
 - Vuorokausimäärään sisältyy myös kuntoutusjaksolle/-jaksoille mahdollisesti sijoittuvat sunnuntait.

Kävelykuntoutuksen kokonaiskesto

- Kuntoutuksen kokonaiskesto 9–18 kuukautta.
- Kokonaiskesto on aika kuntoutuspäätöksen antamisesta viimeisen seurantayhteydenoton päättymiseen saakka.
 - Huomioi, että yksittäisen asiakkaan kuntoutuskokonaisuuden keston vaikuttavat kurssin alkamisajankohta ja kuntoutuksen toteutuksen kesto.
- Toteuta kunkin asiakkaan kuntoutuskokonaisuus asiakkaan kuntoutuspäätöksen voimassaolon aikana (18 kuukautta).

Kävelykuntoutuksen kuntoutuskokonaisuus

- Kuntoutuskokonaisuuteen sisältyy:
 - kutsukirjeen lähettäminen asiakkaalle
 - ennakkoysteydenotto asiakkaaseen
 - kuntoutuksen toteuttaminen seuraavasti:
 - 10 vuorokautta kuntoutusta palveluntuottajan toimipisteessä
 - väliysteydenotto/-otot, joihin sisältyy
 - 1–2 yksilöllistä kuvapuhelua tai puhelua
 - 5 vuorokautta kuntoutusta palveluntuottajan toimipisteessä
 - väliysteydenotto/-otot, joihin sisältyy
 - 1–2 yksilöllistä kuvapuhelua tai puhelua
 - 5 vuorokautta kuntoutusta palveluntuottajan toimipisteessä
 - seurantaysteydenotto/-otot, joihin sisältyy
 - 1–2 yksilöllistä kuvapuhelua tai puhelua.

**Aivoverenkiertohäiriön sairastaneen
kuntoutuksen kasvokkaisen kuntoutuksen
toteutus**

Kasvokkaisen kuntoutuksen toteutus 1/2

- Kaikkia kuntoutuspalveluja koskeva.
- Asiakkaan kasvokkaisen kuntoutuspäivän pituus on vähintään 6 tuntia.
- Asiakkaan ohjattua kuntoutusta on keskimäärin 5 tuntia/kuntoutuspäivä.
- Järjestä läheisille kuntoutusohjelmaa keskimäärin 5 tuntia/kuntoutuspäivä, josta läheisille kohdennettua omaa ohjelmaa on oltava vähintään 2 tuntia/kuntoutuspäivä.

Kasvokkaisen kuntoutuksen toteutus 2/2

- Kuntoutukseen sisältyvien asiakkaan ja ammattihenkilöiden välisten yksilöllisten ja ryhmämuotoisten tapaamisten kesto on keskimäärin 45–60 minuuttia/tapaamiskerta (ehdoton minimi on 45 minuuttia/tapaamiskerta).
- Järjestä asiakkaalle ja hänen läheiselleen jokaisen kuntoutusjakson lopussa:
 - Yksilöllisesti
 - Keskustelun toteuttaa omaohjaaja
 - Kesto on keskimäärin 45-60 minuuttia.
 - Ryhmässä toteutettuna
 - Keskustelun toteuttavat 2 moniammatillisen tiimin ammattihenkilöä
 - kesto on keskimäärin 1–2 tuntia.

Aivoverenkiertohäiriön sairastaneen kuntoutuksen etäkuntoutuksen toteutus

AVH –kuntoutuksen etäkuntoutuksen toteutus

- Etäkuntoutus sisältää:
 - Yksilöllinen kuvapuhelu, perehdytys etäkuntoutukseen kesto keskimäärin 30 min.
 - Ryhmämuotoinen kuvapuhelu ennen ensimmäistä kasvokkaista kuntoutusjaksoa asiakkaille ja heidän läheisilleen.
 - Ryhmämuotoisen kuvapuhelun kesto on 60–90 minuuttia/puhelu.
 - Ryhmämuotoinen kuvapuhelu ennen toista kasvokkaista kuntoutusjaksoa asiakkaille ja heidän läheisilleen.
 - Ryhmämuotoisen kuvapuhelun kesto on 60–90 minuuttia/puhelu.
 - Yksilölliset seurantayhteydenotot (1–2 kpl) asiakkaaseen 1–3 kuukautta viimeisen kasvokkaisen kuntoutusjakson jälkeen.
 - Seurantayhteydenoton asiakkaaseen toteuttaa omaohjaaja
 - Yhteydenoton kesto on keskimäärin 30 minuuttia/yhteydenotto.

**Aivoverenkiertohäiriön sairastaneen
kuntoutuksen henkilöstö**

AVH –kuntoutuksen henkilöstö 1/4

- Moniammatilliseen tiimiin kuuluvat kaikki seuraavat ammattihenkilöt:
 - 1 erikoislääkäri
 - 3 pakollista ammattihenkilöä
 - vähintään 1 valinnainen ammattihenkilö.
- Pakolliset ammattihenkilöt:
 - sairaanhoitaja (AMK) tai terveydenhoitaja (AMK)
 - fysioterapeutti (AMK)
 - toimintaterapeutti (AMK).

AVH –kuntoutuksen henkilöstö 2/4

- Valinnaiset ammattihenkilöt:
 - psykologi tai neuropsykologi
 - sosiaalityöntekijä tai sosionomi (AMK) tai kuntoutuksen ohjaaja (AMK).
- Palveluntuottajalla on oltava käytettävissään kaksi em. ammattihenkilöä.
- AVH-kuntoutuksessa tulee käyttää vähintään yhtä valinnaista ammattihenkilöä.
 - Huomioitavaa: Jos kuntoutus koostuu useammasta jaksosta, voit vaihdella saman kuntoutuksen eri jaksoilla edellä mainittuja valinnaisia ammattihenkilöitä joustavasti asiakkaiden tarpeiden ja tilanteen mukaan.
- 1 ammattihenkilöistä toimii asiakkaan omaohjaajana ja yhteyshenkilönä.

AVH –kuntoutuksen henkilöstö 3/4

- Muu ammattihenkilö
 - Muu ammattihenkilö on vähintään ammatillisen tutkinnon suorittanut henkilö, joka toimii oman ammattialansa tehtävässä esim. liikunnan ohjaajana, käsityön ohjaajana tai luovan toiminnan ohjaajana.
 - Käytä muuta ammattihenkilöä asiakkaan tarpeiden ja tavoitteiden mukaisesti tarvittaessa täydentämään moniammatillisen tiimin työskentelyä ja toimimaan sen rinnalla.

AVH –kuntoutuksen henkilöstö 4/4

- Avustava henkilöstö
 - Avustava henkilö on vähintään toisen asteen sosiaali- ja terveydenhuollon tutkinnon suorittanut henkilö (esim. lähihoitaja).
- Palveluntuottajan on arvioitava ja varmistettava että avustavan henkilöstön määrä asiakkaan kuntoutuksen aikana on riittävä vastaamaan asiakkaan tai asiakasryhmän tarpeisiin laadukkaan ja tavoitteellisen kuntoutuksen toteuttamiseksi koko kuntoutuksen ajan.
- Henkilöstöstä nimetään 1 palveluvastaava, jonka tehtävä on organisoida, koordinoida ja varmistaa kuntoutuksen toimivuutta ja tasalaatuisuutta.

Kädenkäytön kuntoutuksen henkilöstö 1/4

- Moniammatilliseen tiimiin kuuluvat kaikki seuraavat ammattihenkilöt:
 - 1 erikoislääkäri
 - 4 pakollista ammattihenkilöä
 - vähintään 1 valinnainen ammattihenkilö.
- Pakolliset ammattihenkilöt:
 - fysioterapeutti (AMK)
 - toimintaterapeutti (AMK)
 - toimintaterapeutti (AMK)
 - sairaanhoitaja (AMK) tai terveydenhoitaja (AMK).

Kädenkäytön kuntoutuksen henkilöstö 2/4

- Valinnaiset ammattihenkilöt:
 - psykologi tai neuropsykologi
 - sosiaalityöntekijä tai sosionomi (AMK) tai kuntoutuksen ohjaaja (AMK).
- Palveluntuottajalla on oltava käytettävissään kaksi em. ammattihenkilöä. Kädenkäytön kuntoutuksessa tulee käyttää vähintään yhtä valinnaista ammattihenkilöä.
 - Huomioitavaa: Jos kuntoutus koostuu useammasta jaksosta, voit vaihdella saman kuntoutuksen eri jaksoilla edellä mainittuja valinnaisia ammattihenkilöitä joustavasti asiakkaiden tarpeiden ja tilanteen mukaan.
- 1 ammattihenkilöistä toimii asiakkaan omaohjaajana ja yhteyshenkilönä.

Kädenkäytön kuntoutuksen henkilöstö 3/4

- Muu ammattihenkilö
 - Muu ammattihenkilö on vähintään ammatillisen tutkinnon suorittanut henkilö, joka toimii oman ammattialansa tehtävässä esim. liikunnan ohjaajana, käsityön ohjaajana tai luovan toiminnan ohjaajana.
 - Käytä muuta ammattihenkilöä asiakkaan tarpeiden ja tavoitteiden mukaisesti tarvittaessa täydentämään moniammatillisen tiimin työskentelyä ja toimimaan sen rinnalla.

Kädenkäytön kuntoutuksen henkilöstö 4/4

- Avustava henkilöstö
 - Avustava henkilö on vähintään toisen asteen sosiaali- ja terveydenhuollon tutkinnon suorittanut henkilö (esim. lähihoitaja).
- Palveluntuottajan on arvioitava ja varmistettava että avustavan henkilöstön määrä asiakkaan kuntoutuksen aikana on riittävä vastaamaan asiakkaan tai asiakasryhmän tarpeisiin laadukkaan ja tavoitteellisen kuntoutuksen toteuttamiseksi koko kuntoutuksen ajan.
- Henkilöstöstä nimetään 1 palveluvastaava, jonka tehtävä on organisoida, koordinoida ja varmistaa kuntoutuksen toimivuutta ja tasalaatuisuutta.

Kävelykuntoutuksen henkilöstö 1/4

- Moniammatilliseen tiimiin kuuluvat kaikki seuraavat ammattihenkilöt:
 - 1 erikoislääkäri
 - 5 pakollista ammattihenkilöä
 - vähintään 1 valinnainen ammattihenkilö.
- Pakolliset ammattihenkilöt:
 - fysioterapeutti (AMK)
 - fysioterapeutti (AMK)
 - fysioterapeutti (AMK)
 - fysioterapeutti (AMK)
 - sairaanhoitaja (AMK) tai terveydenhoitaja (AMK).

Kävelykuntoutuksen henkilöstö 2/4

- Valinnaiset ammattihenkilöt:
 - toimintaterapeutti (AMK)
 - sosiaalityöntekijät tai sosionomi (AMK).
- Palveluntuottajalla on oltava käytettävissään kaksi em. ammattihenkilöä. Kävelykuntoutuksessa tulee käyttää vähintään yhtä valinnaista ammattihenkilöä.
 - Huomioitavaa: Jos kuntoutus koostuu useammasta jaksosta, voit vaihdella saman kuntoutuksen eri jaksoilla edellä mainittuja valinnaisia ammattihenkilöitä joustavasti asiakkaiden tarpeiden ja tilanteen mukaan.
- 1 ammattihenkilöistä toimii asiakkaan omaohjaajana ja yhteyshenkilönä.

Kävelykuntoutuksen henkilöstö 3/4

- Muu ammattihenkilö
 - Muu ammattihenkilö on vähintään ammatillisen tutkinnon suorittanut henkilö, joka toimii oman ammattialansa tehtävässä esim. liikunnan ohjaajana, käsityön ohjaajana tai luovan toiminnan ohjaajana.
 - Käytä muuta ammattihenkilöä asiakkaan tarpeiden ja tavoitteiden mukaisesti tarvittaessa täydentämään moniammatillisen tiimin työskentelyä ja toimimaan sen rinnalla.

Kävelykuntoutuksen henkilöstö 4/4

- Avustava henkilöstö
 - Avustava henkilö on vähintään toisen asteen sosiaali- ja terveydenhuollon tutkinnon suorittanut henkilö (esim. lähihoitaja).
- Palveluntuottajan on arvioitava ja varmistettava että avustavan henkilöstön määrä asiakkaan kuntoutuksen aikana on riittävä vastaamaan asiakkaan tai asiakasryhmän tarpeisiin laadukkaan ja tavoitteellisen kuntoutuksen toteuttamiseksi koko kuntoutuksen ajan.
- Henkilöstöstä nimetään 1 palveluvastaava, jonka tehtävä on organisoida, koordinoida ja varmistaa kuntoutuksen toimivuutta ja tasalaatuisuutta.

Aivoverenkiertohäiriön sairastaneen kuntoutuksen tilat ja majoitus

AVH –kuntoutuksen tilat ja majoitus

- Kasvokkainen kuntoutusjakso toteutetaan palveluntuottajan toimipisteessä, joka on laitossyksikkö. Toimipisteellä on oltava laitossyksikölle määritellyt tilat ja näiden tilojen on sijaittava palveluntuottaja toimipisteessä.
- Laitossyksikölle määriteltujen tilojen lisäksi palveluntuottajan toimipisteessä on lisäksi oltava:
 - toinen ryhmätyötila
 - 2 erillistä fysioterapiatilaa
 - allastilat
 - kuntosali
 - liikuntasali.
- Asiakkaiden majoitus järjestetään aina laitossyksikössä.

Kädenkäytön kuntoutuksen tilat ja majoitus

- Kasvokkainen kuntoutusjakso toteutetaan palveluntuottajan toimipisteessä, joka on laitossyksikkö. Toimipisteellä on oltava laitossyksikölle määritellyt tilat ja näiden tilojen on sijoitettava palveluntuottaja toimipisteessä.
- Laitossyksikölle määriteltujen tilojen lisäksi palveluntuottajan toimipisteessä on lisäksi oltava:
 - toinen ryhmätyötila
 - allastilat
 - kuntosali
 - liikuntasali.
- Asiakkaiden majoitus järjestetään aina laitossyksikössä.

Kävelykuntoutuksen tilat ja majoitus

- Kasvokkainen kuntoutusjakso toteutetaan palveluntuottajan toimipisteessä, joka on laitossyksikkö. Toimipisteellä on oltava laitossyksikölle määritellyt tilat ja näiden tilojen on sijoitettava palveluntuottaja toimipisteessä.
- Laitossyksikölle määriteltujen tilojen lisäksi palveluntuottajan toimipisteessä on lisäksi oltava:
 - 2 erillistä fysioterapiatilaa
 - allastilat
 - kuntosali
 - liikuntasali.
- Asiakkaiden majoitus järjestetään aina laitossyksikössä.

Aivoverenkiertohäiriön sairastaneen kuntoutuksen mittarit

Mittarit

- Kaikkia kuntoutuspalveluja koskeva.
- Kuntoutuksen hyödyn arvioinnissa ja raportoinnissa käytettävä GAS-menetelmä ja muut pakolliset mittarit
 - GAS-menetelmä
 - Elämänlaatumittari WHOQOL-BREF
 - Beckin depressiokysely 21-osioinen (BDI-21, käyttö väestötutkimuksiin)
 - Työkykykysymykset.

Kädenkäytön kuntoutuksen muut pakolliset mittarit

- Muut pakolliset mittarit:
- Halvaantuneen käden käytön toiminnan arviointi päivittäisissä toiminnoissa:
 - Havaintojen ja haastattelujen perusteella kirjataan, miten asiakas käyttää halvaantunutta yläraajaansa.
 - Toteutetaan kuntoutusjaksojen aikana.
- Box & Block Test of Manual Dexterity
- ARAT.

Kävelykuntoutuksen muut pakolliset mittarit

- Muut pakolliset mittarit:
 - Bergin tasapainotesti
 - 6 minuutin kävelytesti
 - FAC, kävelyluokitus.

Kela|Fpa[®]

**Nostoja palvelukuvauksen
yleisestä osasta**

Palvelukuvauksen yleinen osa

Kelan kuntoutuksen palvelukuvaus sisältää 2 osaa:

- Kuntoutuspalvelun osa ja
- Yleinen osa

Osat täydentävät toisiaan ja niitä molempia sovelletaan samanaikaisesti Kelan järjestämän kuntoutuksen toteuttamisessa.

Kuntoutuspalvelun osa on **ensisijainen** yleiseen osaan nähden ja mahdollisten tarkennusten osalta palveluntuottaja noudattaa **kuntoutuspalvelun osan mukaista menettelyä**.

Kuntoutuksen palvelukuvaukset sitovat palveluntuottajaa osana Kelan ja palveluntuottajan välistä sopimusta.

Palveluntuottaja on velvollinen ensisijaisesti noudattamaan voimassa olevaa kuntoutustoimintaa ohjaavaa lainsäädäntöä ja siinä mahdollisesti tapahtuvia muutoksia.

Yleisen osan sisältökokonaisuuksia

Palvelukuvauksen yleisessä osassa on tietoa mm.

- kuntoutuksen toteutuksesta ja siihen liittyvästä yleisestä tiedosta
- asiakkaan henkilötietojen käsittelystä ja säilytyksestä
- etäkuntoutuksen toteuttamisesta
- dokumentaatiosta ja kuntoutuksen toteutukseen liittyvästä kirjaamisesta
- kuntoutuspalautteen laatimisesta
- henkilöstömuutoksista ja henkilöstön sijaisuuksista sopimuskauden aikana
- kuntoutuksen toteuttamisessa käytettävistä tiloista ja majoituksesta
- palveluntuottajan laatutyöstä, toiminnan seurannasta ja tarvittavista luvista sekä vakuutuksista
- hyödyn arvioinnista ja raportoinnista
- kuntoutuskustannusten laskutuksesta ja maksamisesta
- auditoinnista

Lisäksi yleinen osa sisältää tietoa sanastosta sekä liitteen ammatti- ja tehtävänimikkeistä.

Nostoja yleisestä osasta 1/6

Palveluntuottajan ja palveluyksikön rekisteröinti

- Palveluntuottajan, joka tuottaa terveydenhuollon palveluja, on noudatettava sosiaali- ja terveydenhuollon valvontaa koskevaa lainsäädäntöä (741/2023)
- Palveluntuottaja vastaa siitä, että palveluntuottaja ja palveluyksikkö on rekisteröity kyseisen lain edellyttämällä tavalla

Laadunhallinta ja toiminnan seuranta

- Sosiaali- ja terveydenhuollon valvonnasta annetun lain (741/2023) mukaisesti palveluntuottajan tehtävänä on valvoa palvelun laatua, asianmukaisuutta ja asiakas- ja potilasturvallisuutta
- Palveluntuottaja laatii omavalvontasuunnitelman ja omavalvontaohjelman sekä nimeää vastuuhenkilön lain edellyttämällä tavalla ja seuraa omavalvontaohjelman tai -suunnitelman toteutumista lain edellyttämällä tavalla

Nostoja yleisestä osasta 2/6

Asiakkaalle laadittava kuntoutuspalaute

- Laaditaan Kelan lomakkeelle KU148, joka löytyy Kelan verkkosivuilta.
- Laaditaan viimeisen kuntoutusjakson päätyttyä
- Palautteen on oltava Kelassa 2 viikon kuluessa viimeisen kuntoutusjakson päättymisestä

Lyhyt kuntoutuspalaute toimitetaan

- asiakkaalle kuntoutuksen keskeytyessä tai toteutuessa useammassa kuin 1 jaksossa, jos tarvitaan kirjallinen dokumentti kuntoutukseen osallistumisesta ja sen edistymisestä
- Kelaan vain, jos asiakkaan kuntoutus on keskeytynyt tai asiakkaan kuntoutumiseen liittyy jotain erityistä tiedotettavaa Kelalle

Seurantapalaute

- Laaditaan, kun palveluntuottajan ja asiakkaan välinen viimeisin seurantayhteydenotto on toteutunut

Nostoja yleisestä osasta 3/6

Tilojen remontointi

- Palveluntuottaja ilmoittaa välittömästi tiedossa olevista kuntoutustilojen remonteista sekä korjaus- ja perusparannustöistä Kelaan
- Väistötilan tulee aina olla Kelan etukäteen hyväksymä

Ammatti- ja tehtävänimike -liite

- Päivitetty vastamaan nykyisiä koulutuksia ja vanhentuneet koulutusmäärittelyt on poistettu

Nostoja yleisestä osasta 4/6

Uusi asiakas (huom. vain rekisteröitymismenettelyllä järjestettävissä palveluissa)

- asiakas, jonka kuntoutuspäätös on astunut voimaan ko. kalenterivuoden aikana. Edellisenä kalenterivuonna voimaan tulleen kuntoutuspäätöksen saanut asiakas ei ole uusi asiakas, vaikka asiakkaan kuntoutuksen toteuttaminen alkaisi tai jatkuisi kuluvan kalenterivuoden aikana

Palveluntuottajalla on oltava asiakasta ja kuntoutukseen osallistuvaa läheistä varten seuraava vakuutusturva:

- Toiminnan vastuuvakuutus
- Potilasvakuutus
- Ryhmämuotoinen tapaturmavakuutus

Nostoja yleisestä osasta 5/6

Henkilöstön ensiapuvalmis

- Kaikilla asiakkaan kuntoutusohjelman toteutukseen osallistuvilla henkilöillä on oltava suoritettuna ensiavun peruskurssi (16 h).
 - Ensiavun peruskurssi sisältää hätätilanteessa sekä tavallisimmissa sairaus- ja onnettomuustilanteissa tarvittavat käytännön perustiedot ja -taidot
- Henkilöllä on oltava voimassa oleva kurssitodistus peruskurssin suorittamisesta.
- Ensiapuvalmiutta voidaan peruskurssin jälkeen päivittää seuraavilla kursseilla:
 - Hätäensiapukurssi (vähintään 8 tuntia)
 - Ensiavun jatko- tai kertauskurssi (vähintään 8 tuntia)
 - Myös päivityskoulutuksista henkilöllä on oltava voimassa oleva kurssitodistus

Nostoja yleisestä osasta 6/6

Allasturvallisuus

- Allasturvallisuudesta vastaa henkilö, joka on läsnä koko asiakkaiden altaassa tapahtuvan kuntoutuksen ajan. Vastuu voi olla joko asiakasryhmää ohjaavalla henkilöllä tai erillisellä allasvalvojalla, jos allasvalvoja valvoo nimenomaisesti vain kyseistä asiakasryhmää
- Allasturvallisuudesta vastaavalla henkilöllä on oltava suoritettuna Suomen Uimaopetus- ja Hengenpelastusliitto ry:n mukainen Trimmi-kurssi tai vastaavan pituinen ja sisältöinen kurssi
- Trimmi-kurssi (tai vastaava) täytyy suorittaa 4 vuoden välein
- Trimmi-kurssia (tai vastaavaa) ei tarvitse suorittaa siinä altaassa, jossa kuntoutus toteutuu
- Palveluntuottajan täytyy varmistaa, että allasturvallisuudesta vastaava henkilö osaa tarvittaessa pelastaa asiakkaan siitä altaasta, jossa kuntoutus toteutetaan
- Allastiloissa allasturvallisuudesta vastaava henkilö vastaa vain oman asiakasryhmänsä turvallisuudesta

Kela|Fpa[®]

Kelan kuntoutuksen hyödyn arviointi ja raportointi

Mitä on kuntoutuksen hyödyn arviointi ja raportointi?

- Mittareilla kerättävää tietoa kuntoutujan kokemasta elämänlaadusta, masennusoireista ja työkyvystä kuntoutuksen alussa ja lopussa sekä kuntoutuksen tavoitteiden toteutumisesta.
- Palveluntuottaja arvioi lisäksi kuntoutuksen oikea-aikaisuutta kuntoutujan työ- tai opiskelukyvyn tai yleisen toimintakyvyn näkökulmasta sekä kuntoutuksen asiakkaalle tuottamaa hyötyä.
- Kuntoutuksen hyödyn raportoinnissa kerätään myös rekistereistä seurantatietoa kuntoutujan elämäntilanteesta ennen kuntoutusta ja sen jälkeen.

Kuntoutuksen hyödyn arviointi ja raportointi – palveluntuottajan tehtävät

1. Ilmoita organisaatiosi hyödyn arvioinnin ja raportoinnin yhteyshenkilö Kelaan osoitteeseen **tulos(at)kela.fi**, jos yhteyshenkilöä ei vielä ole.
2. Pyydä asiakkaalta suostumus kuntoutuksen hyödyn arvioinnin tutkimukseen osallistumisesta ja lähetä allekirjoitettu suostumuslomake Kelaan. (Samaan paikkaan kuin muutkin asiakasta koskevat asiakirjat, esim. kuntoutuspalaute.)
 - Suostumusta pyydetään lomakkeella [Suostumuslomake KU5](#)
3. Toteuta kuntoutuksen aikana palvelukuvauksessa määritellyt hyödyn arvioinnin mittaukset.
4. Toimita kunkin vuoden aikana toteutetut arviointimittaukset raportointivuoden tietojen toimittamisen määräaikaan (31.3.) mennessä Kelaan "Kuntoutuksen tuloksellisuuden seurannan" -käyttöliittymän avulla.

Lisätietoja ja apua ongelmiin

- Onko sinulla kysyttävää kuntoutuksen hyödyn arvioinnista tai tietojen toimittamisesta? Ota yhteyttä **tulos(at)kela.fi**!
- Ohjeita ja koulutusvideoita tietojen toimittamiseen löydät osoitteesta [Tietojen kerääminen ja toimittaminen kuntoutuspalveluissa – Yhteistyökumppanit - kela.fi](#)
- Julkaistut kuntoutuksen hyödyn arvioinnin raportit löydät osoitteesta [Malli kuntoutuksen hyödyn arviointiin – Yhteistyökumppanit - kela.fi](#)

Hyödyn arviointi Aivoverenkiertohäiriön sairastaneen kuntoutuksessa

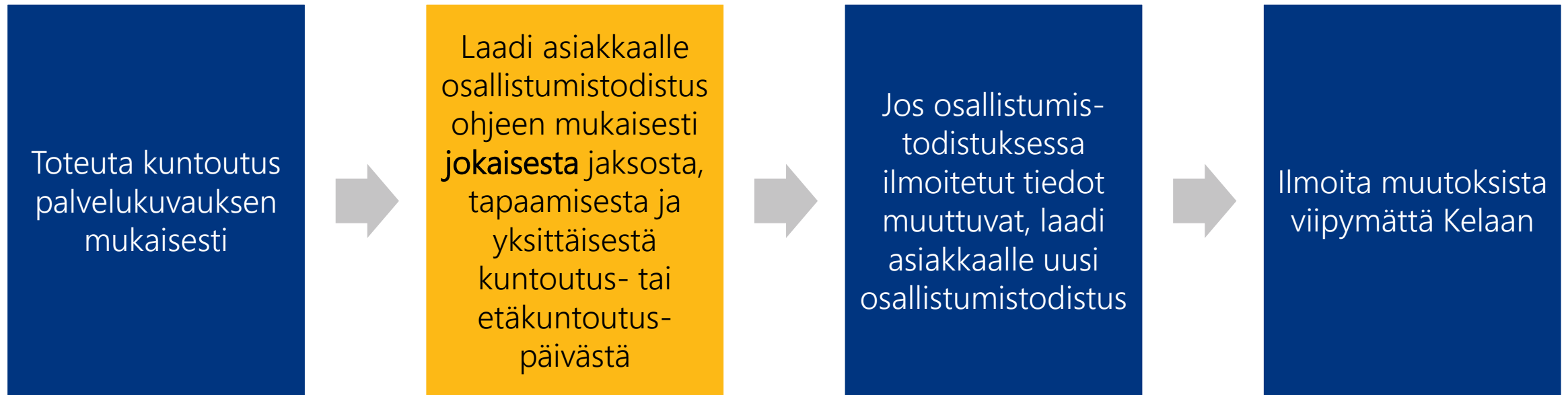
- Kelalle toimitetaan seuraavat kuntoutuksen hyödyn seurantatiedot:
 - **GAS-menetelmä** (Tavoitteet asetetaan kuntoutuksen alussa ja niiden toteutumisen arviointi ja raportointi Kelaan tehdään kuntoutuksen päätösvaiheessa.)
 - Elämänlaatumittari: **WHOQOL-BREF** (Kyselylomake täytetään ja raportoidaan kuntoutuksen alku- ja päätösvaiheessa.)
 - Työkykykysymykset (Kyselylomake täytetään ja raportoidaan kuntoutuksen alku- ja päätösvaiheessa.)
 - Masennusoireiden vakavuusaste: **BDI-21** (Beck Depression Inventory), väestötutkimukseen soveltuva versio. (Kyselylomake täytetään ja raportoidaan kuntoutuksen alku- ja päätösvaiheessa.)
- Kuntoutuksen lopun mittaukset toteutetaan ja raportoidaan Kelaan vain, jos edellisestä arvioinnista on kulunut yli kolme kuukautta.

Kela|Fpa[®]

Kuntoutusraha

Työkykyryhmä, Etuuksien ja palvelujen suunnitteluyksikkö

Miten palveluntuottajana toimit, että kuntoutukseen osallistuvan asiakkaan kuntoutusraha maksetaan oikein ?

[Kuntoutuspalvelut ohjeita- palveluntuottajille osiosta löydät ohjeet Miten toimin, jotta kuntoutukseen osallistuvan asiakkaan kuntoutusraha maksetaan oikein](#)

Kuntoutusrahan hakeminen

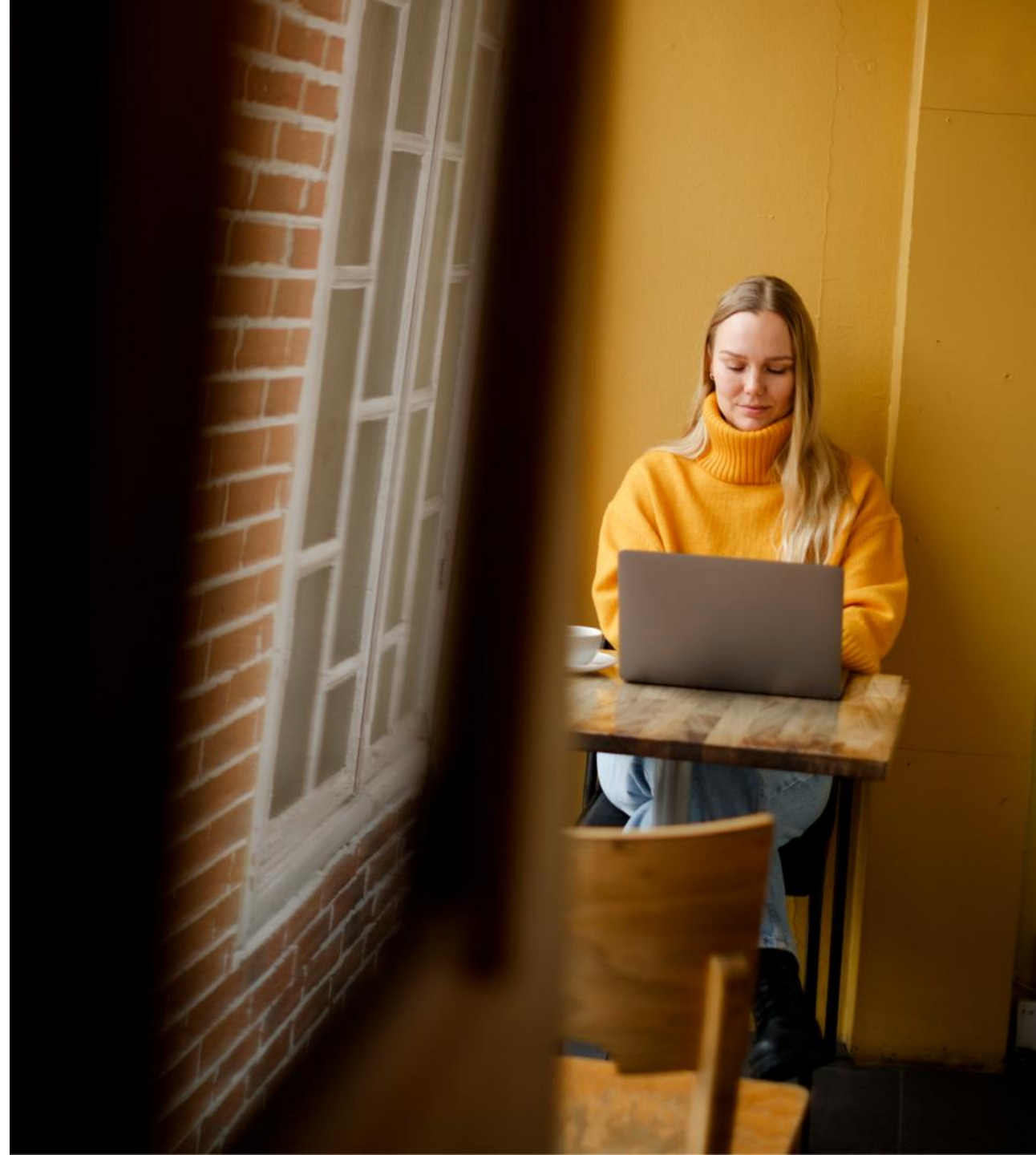

Näin haet kuntoutusrahaa

Asiakas voi hakea kuntoutusrahaa

- asiointipalvelu [OmaKelassa](#)
- lomakkeella [KU112](#) (kuntoutusraha)
- tarvittaessa hakemus voidaan vastaanottaa Kelassa myös suullisesti
 - Liitteet voi toimittaa OmaKelassa
- Kuntoutusrahan hakuaika on 6 kuukautta

[Näin haet kuntoutusrahaa |
Henkilöasiakkaat | Kela](#)

Kuntoutusrahan myöntämisedellytykset

Kuntoutusrahan yleiset myöntämisedellytykset

- Asiakas on 18–67-vuotias
 - Jos asiakas on syntynyt ennen 1.1.2009, voidaan kuntoutusraha kuitenkin myöntää myös 16-17-vuotiaalle.
- Asiakas on estynyt tekemästä työtä koko- tai osapäiväisesti kuntoutukseen osallistumisen vuoksi ja kuntoutuspäivä kestää vähintään 4 h matkoineen
- Kuntoutuksen tarkoituksena on asiakkaan työelämään pääsy, sinne palaaminen tai työelämässä pysyminen
- Kuntoutuspäätös on tehty Kelan kuntoutuslaissa mainitulla perusteella
- Kuntoutus täyttää kuntoutustoiminnalle yleisesti asetetut vaatimukset

Kuntoutusrahan määrä

Kuntoutusrahan määräytyminen

- Perustuu [vuosituloon](#)
 - Jos tuloja ei ole tai ne ovat vähäisiä, on kuntoutusrahan määrä vähintään vähimmäismääräinen
 - Asiakas voi arvioida kuntoutusrahan määrän Kelan verkkosivuilla [kuntoutusrahan laskurilla](#)
- Vuonna 2027 kuntoutusrahan vähimmäismäärä on 31,99 e/pv
 - Asiakas voi saada vähimmäismääräisen kuntoutusrahan lisäksi myös harkinnanvaraista ylläpitokorvausta 9e/pv, jos kuntoutukseen osallistumisesta aiheutuu asiakkaalle ylimääräisiä kustannuksia (esimerkiksi matka-, vaate- tai jalkinekustannuksia)

Kuntoutusrahan maksaminen

Kuntoutusraha turvaa toimeentuloa kuntoutuksen aikana

Maksetaan

- Omavastuuajan jälkeen (Kelan kuntoutuskursseissa tavanomaisesti 1 pv)
- Kuntoutukseen osallistumisen ajalta jokaiselta arkipäivältä (= 6 arkipäivää/viikko)
- Kuntoutusjakson jälkeen, kun selvitys kuntoutukseen osallistumisesta on saatu Kelaan (yleensä osallistumistodistus)
 - Asiakas voi toimittaa osallistumistodistuksen Kelaan OmaKelassa
- Jos työnantaja maksaa kuntoutuksen ajalta palkkaa, kuntoutusraha maksetaan yleensä työnantajalle palkkaa vastaavalta osalta
 - Työnantaja ilmoittaa kuntoutusajan palkanmaksusta Kelaan

Ennakkonpidätys

- Henkilökohtaisen veroprosentin mukaan
- Kuitenkin vähintään 25%, ellei muutosverokorttia etuutta varten ole esitetty
- Ylläpitokorvaus on veroton

Kuntoutusraha Aivoverenkiertohäiriöön sairastuneen kuntoutuskurssien ajalta

Kuntoutusrahaa voi saada

- Kasvokkaisena jaksona toteutuvan kuntoutuksen ajalta (toteutus maanantai-lauantai välillä)
 - Kasvokkaisen kuntoutuspäivän pituus on vähintään 6 tuntia.

Kuntoutusrahaa ei voi saada

- Etäkuntoutuksena toteutuvan kuntoutuksen ajalta (ennakkoyhteydenotto, kuvapuhelut, väli- ja seurantayhteydenotot)

Kela|Fpa[®]

Kelan yhteystiedot

Yhteystiedot

Palveluntuottajien yhteydenotot ensisijaisesti sähköpostilla

1

Kelan kuntoutuksen palvelukuvauksiin ja niiden tulkintaan liittyvät kysymykset: kuntoutus_palvelukuvaukset@kela.fi

2

Rekisteröitymiseen tai rekisteröitymisjärjestelmään vietäviin tietoihin liittyvät kysymykset kuntoutus_sopimushallinta@kela.fi

3

Kuntoutuspalvelujen sopimuskauden aikaisiin muutoksiin, kuten esimerkiksi palveluntuottajan rakenteelliset muutoksiin, tilojen muutoksiin ja laskuttajan muutoksiin, sekä vakaviin tapaturmiin liittyvät ilmoitukset: kuntoutus_sopimushallinta@kela.fi

4

Rekisteröitymisjärjestelmään ja tunnistautumiseen liittyvät tekniset kysymykset: kuntoutus_jarjestelmat@kela.fi

Kiitos

Kela|Fpa[®]